Министерство за труд и социјална политика

Национален акциски план за заштита, промоција и исполнување на човековите права на жените и девојчињата Ромки 2022-2024

ноември 2021 година

Листа на кратенки

АВ	Агенција за вработување на Република Северна Македонија
АК	Адвокатска комора
АСЈО	Академија за судии и јавни обвинители
ДЗС	Државен завод за статистика
ДПИ	Државен просветен инспекторат
ЕЛС	Единици на локална самоуправа
КСЗД	Комисија за спречување и заштита од дискриминација
МЗ	Министерство за здравство
МИОА	Министерство за информатичко општество и јавна администрација
МОН	Министерство за образование и наука
МП	Министерство за правда
МТСП	Министерство за труд и социјална политика
НВО	Невладини организации
НИЧП	Национални институции за човекови права
НК	Нотарска комора
НП	Народен правобранител
РЕДИ	Инцијатива за економски развој на Ромите
СРЕ	Секретаријат за родова еднаквост

Стратешка цел:

Унапредена интерсекциска правда, односно еднаков и правичен пристап до права, можности, ресурси и моќ во општеството, за жените и девојчињата Ромки

Исходи:

1. Зголемена економска самостојност на Ромките
2. Обезбедување на услови за стекнување и дооформување на формално образование на жените и девојчињата Ромки
3. Подобрена ефективна заштита на Ромките од каков било облик на родово-базирано насилство и семејно насилство
4. Зајакнат пристап до правда за Ромките
5. Зајакнат пристап до здравствена заштита за Ромките
6. Зголемено учество во јавниот и политичкиот живот на и култивирање на лидерство кај Ромките

Хоризонтални исходи:

1. Сузбивање стереотипи и предрасуди и ефективна заштита од дискриминација и унапредување на еднаквоста на девојчињата и жените Ромки
2. Зголемено прибирање, процесирање и објавување на податоци за економскиот, социјалниот, културниот и општествениот живот на Ромките

Дијаграм: Акциски план според стратешка цел, исходи и излезни резултати

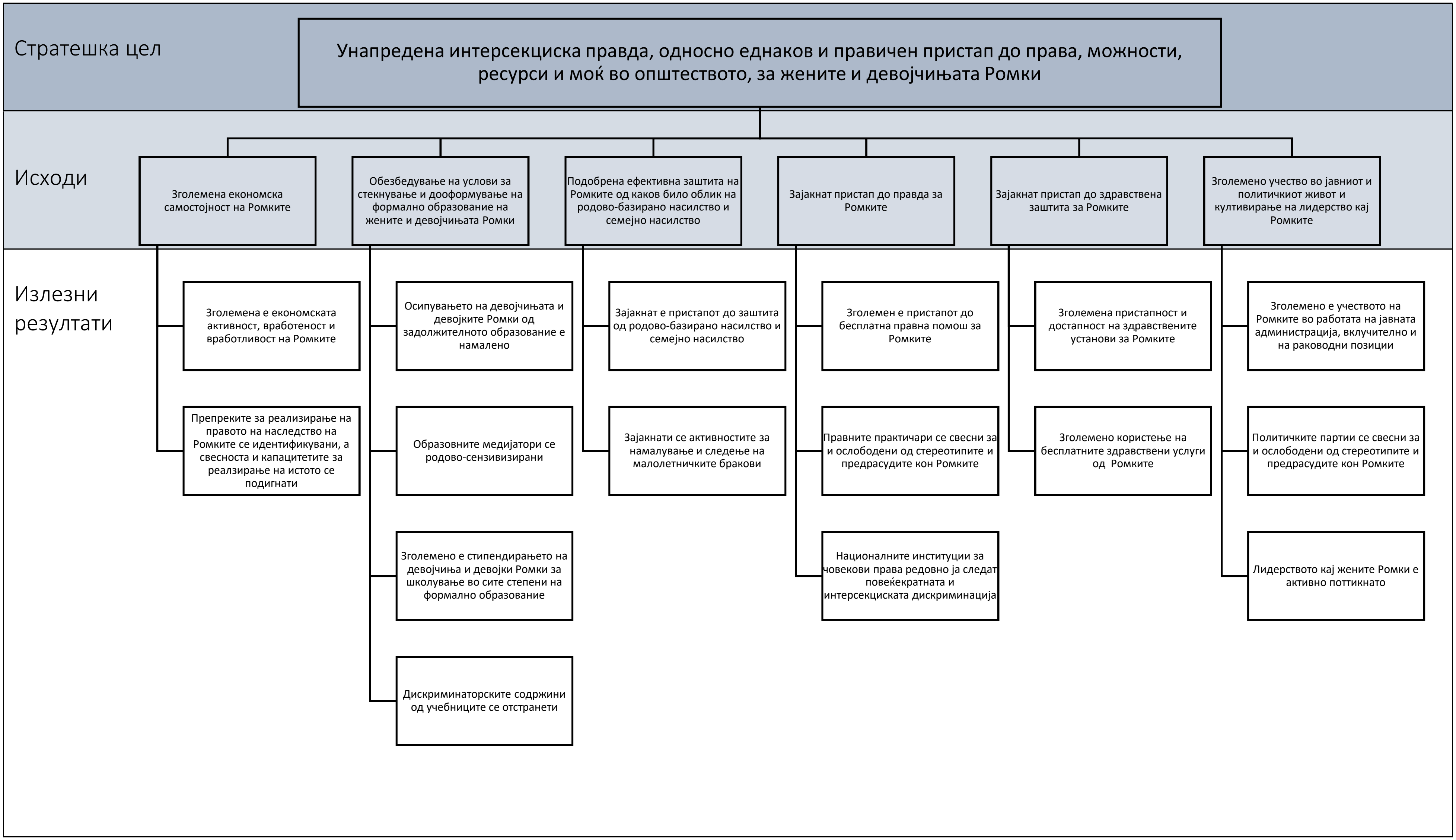

Табела: Акциски план според исход, излезен резултат, активност, надлежна институција, временска рамка, мониторирање и известување, буџет и евалуација

Исход		Активност	Врска со други стратешки документи	Надлежни институции	Временска рамка (од-до)	Мониторирање и известување			Буџет		Евалуација		
Бр.	Излезен резултати					Институција	Обврски за известување		Буџетска проценка	Извор	Индикатор		Извор
							Квартално	Годишно			Почетна т.	Таргет	
1. Зголемена економска самостојност на Ромките													
1.1.	Зголемена е економската активност, вработеност и вработливост на Ромките	А.1.1.1. Отворање на програма за поддршка за основање на социјални претпријатија од Ромки со примарен фокус на работа во/со ромската заедница преку директни инвестиции	Акциски план за спроведување на Стратегијата за неформална економија	МТСП РЕДИ НВО	2022-2024	МТСП	X	X		Донаторски средства	Нема програма за поддршка за основање на социјални претпријатија со примарен фокус на работа во/со ромската заедница и водени од Ромки	Отворена програма за поддршка за основање на социјални претпријатија од Ромки со примарен фокус на работа во/со ромската заедница Спроведен јавен повик за основање на социјални претпријатија со примарен фокус на работа во/со ромската заедница Формирани барем три социјални претпријатија со примарен фокус на работа во/со ромската заедница	МТСП редовен извештај Објавен текст на јавен повик Правна документација која го потврдува основањето на три социјални претпријатија
		А.1.1.2. Изработено истражување за мапирање на потенцијалот за		МТСП АВРСМ РЕДИ НВО	2022-2023	МТСП	X	X		Донаторски средства	Нема сеопфатен преглед и проценка за потенцијалот за трансформирање	Спроведено мапирање, изработена анализа и формулирани	МТСП редовен извештај

Исход		Активност	Врска со други стратешки документи	Надлежни институции	Временска рамка (од-до)	Мониторирање и известување			Буџет		Евалуација		
Бр.	Излезен резултати					Институција	Обврски за известување: Квартално	Обврски за известување: Годишно	Буџетска проценка	Извор	Индикатор: Почетна т.	Индикатор: Таргет	Извор
		трансформирање на неформалните вештини на Ромките и интересот кај Ромките за изучување занаети или нови вештини									на неформалните вештини на Ромките ниту нивните интереси за изучување занаети или нови вештини	препораки/модели за трансформирање на неформалните вештини на Ромките и идентификување на нивните интереси за изучување занаети или нови вештини	Изработена анализа
		А.1.1.3. Изработен тематски извештај за сузбивање на интерсекциска дискриминација во вработувањето со фокус на дискриминаторските практики во вработувањето кон Ромките		КСЗД	2022	КСЗД	X	X		Донаторски средства	Нема специфично и сеопфатно знаење за дискриминаторските практики во вработување на Ромките	Изработен тематски извештај од КСЗД за сузбивање на интерсекциска дискриминација во вработувањето	КСЗД редовен извештај Изработен тематски извештај
		А.1.1.4. Издадена општа препорака за сузбивање на интерсекциска дискриминација во вработувањето со фокус на дискриминаторските практики во вработувањето кон Ромките		КСЗД	2023	КСЗД	X	X	Нема буџетски импликации	Донаторски средства	Нема јасна насока за посебностите на дискриминаторските практики во вработување на Ромките	Изработена општа препорака од КСЗД за сузбивање на интерсекциска дискриминација во вработувањето	КСЗД редовен извештај Изработена општа препорака
		А.1.1.5. Вклучување на жената Ромка како посебна таргет група во Оперативниот	Оперативен план за вработување на годишно ниво за	МТСП АВРСМ	2022-2024	МТСП	X	X		Донаторски средства	Ромките не се посебна таргет група на Оперативниот план за вработување	Ромките се вклучени како посебна таргет група на оперативните планови за	МТСП редовен извештај Оперативни планови за

Исход		Активност	Врска со други стратешки документи	Надлежни институции	Временска рамка (од-до)	Мониторирање и известување			Буџет		Евалуација		
Бр.	Излезен резултати					Институција	Обврски за известување		Буџетска проценка	Извор	Индикатор		Извор
							Квартално	Годишно			Почетна т.	Таргет	
		план за вработување на годишно ниво	годините 2022,2023 и 2024 година									вработување за 2022, 2023 и 2024 година	вработување за 2022, 2023 и 2024 година
		А.1.1.6. Вклучување на посебна мерка за вработување на Ромките во Оперативниот план за вработување на годишно ниво	Оперативен план за вработување на годишно ниво за годините 2022,2023 и 2024 година	МТСП АВРСМ НВО	2022-2024	МТСП	X	X		Донаторски средства	Нема посебна мерка за вработуање за Ромките во Оперативниот план за вработување Само 2,6 % од регистрираните невработени Ромки искористиле мерка за вработување од НОП за вработување во 2020г. 94 % од регистрираните невработени Ромки се без образование или само со основно образование, при што не ги исполнуваат критериумите за користење на мерките	Вклучена е посебна мерка за вработвување на Ромките во оперативните планови за вработување за 2022, 2023 и 2024 година	МТСП редовен извештај Оперативни планови за вработување за 2022, 2023 и 2024 година Мониторинг извештаи за искористеноста на мерките и услугите од НОП за вработување
1.2.	Пречките за реализирање на правото на наследство на Ромките се идентификувани, а свесноста и капацитетите за реалзирање на	А.1.2.1. Спроведување на родова и интерсекциска анализа на законската рамка, практиките и обичаите за наследување во		МТСП	2022	МТСП	X	X		Донаторски средства	Нема податоци базирани на родова и интерсекциска анализа за законската рамка, практиките и обичаите за наследување	Изработена анализа	МТСП редовен извештај

Исход		Активност	Врска со други стратешки документи	Надлежни институции	Временска рамка (од-до)	Мониторирање и известување			Буџет		Евалуација		
Бр.	Излезен резултати					Институција	Обврски за известување		Буџетска проценка	Извор	Индикатор		Извор
							Квартално	Годишно			Почетна т.	Таргет	
	истото се подигнати	ромската заедница во РСМ.											
		А.1.2.2. Тренинзи за родово-сензитивни практики на наследување со нотарската комора		МТСП МП НК	2023	МТСП	Х	Х		Донаторски средства	Нема нотари кои имаат завршен тренинг за родово-сензитивни практики на наследување	Спроведени шест тренинзи 60 нотари имаат завршен тренинг за родово-сензитивни практики на наследување	МТСП редовен извештај Извештај за спроведен тренинг Листи на учесници
		А.1.2.3. Кампања за подигнување на свест кај Ромското население спроведена врз основа на наодите од анализата (изработена во рамки на А.1.2.1.)		МТСП НВО	2024	МТСП	Х	Х		Донаторски средства	Почетна точка ќе биде утврдена во рамки на истражувањето на А.1.2.1.	Зголемување на свесноста за 5% споредено со нивото утврдено во А.1.2.1.	Наоди од А.1.2.1. Наоди од прибирање на податоци за евалуација
2. Обезбедување на услови за стекнување и доофрмување на формално образование на жените и девојчињата Ромки													
2.1.	Осипувањето на девојчињата и девојките Ромки од задолжителното образование е намалено	А.2.1.1. Финансиска поддршка за семејствата на девојчињата Ромки со цел задржување во образовниот процес	Стратегија за орбазование Стратегија за родова еднаквост (нацрт)	ЕЛС МТСП	2023	МТСП	Х	Х		Донаторски средства	Нема финансиска поддршка за семејствата на девојчињата Ромки со цел задржување во образовниот процес	Воспоставена финансиска поддршка за семејствата на девојчињата Ромки со цел задржување во образовниот процес	МТСП извештај
		А.2.2.1. Бесплатен превоз за девојчињата Ромки со цел задржување во образовниот процес	Стратегија за образование Стратегија за родова еднаквост (нацрт)	ЕЛС МТСП МОН	2023	МТСП	Х	Х		Донаторски средства	Нема бесплатен превоз за девојчињата Ромки со цел задржување во образовниот процес	Воведен бесплатен превоз за девојчињата Ромки со цел задржување во образовниот процес	МТСП редовен извештај МОН редовен извештај
2.2.	Образовните медијатори се	А.2.2.1. Обука за образовните медијатори за		МОН		МТСП	Х	Х		Донаторски средства	Нема спроведено обука за родова сензитивност,	Образовните медијатори се обучени за	МТСП редовен извештај

Исход		Активност	Врска со други стратешки документи	Надлежни институции	Временска рамка (од-до)	Мониторирање и известување			Буџет		Евалуација		
Бр.	Излезен резултати					Институција	Обврски за известување		Буџетска проценка	Извор	Индикатор		Извор
							Квартално	Годишно			Почетна т.	Таргет	
	родово-сензивизирани	родова сензитивност, интерсекциска свесност и несвесна родова пристрасност									интерсекциска свесност и несвесна родова пристрасност за образовните медијатори	родова сензитивност, интерсекциска свесност и несвесна родова пристрасност	МОН редовен извештај Извештај за спроведен тренинг Листи на учесници
2.3.	Зголемено е стипендирањето на девојчиња и девојки Ромки за школување во сите степени на формално образование	А.2.3.1. Воведување на минимални квоти за девојчиња и девојки Ромки во постојните програми за стипендирање		МОН Донатори	2022	МТСП	X	X	Нема буџетски импликации	Донаторски средства	Нема посебни квоти за обезбедување на минимален број на девојчиња и девојки Ромки во постојните стипендии	Воведени се минимални квоти за девојчиња и девојки Ромки во постојните стипендии	МТСП редовен извештај МОН редовен извештај
		А.2.3.2. Информативна кампања за информирање на родителите и девојчињата и девојките Ромки за можностите за стипендирање		МОН Донатори	2022	МТСП	X	X		Донаторски средства	Нема податоци	Информирани барем 30% од родителите и девојчињата и девојките Ромки за можностите за стипендирање	МТСП редовен извештај МОН редовен извештај
		А.2.3.3. Ревидирање на листата за проверка за педагошка евиденција и документација во основното образование со цел вклучување на категоријата евиденција за малолетнички бракови		МОН ДПИ	2022	МТСП	X	X	Нема буџетски импликации	/	Во листата за проверка за педагошка евиденција и документација во основното образование развиена според Законот за основното образование нема категорија што би овозможила следење на малолетничките бракови	Изменета е листата за проверка за педагошка евиденција и документација во основното образование и вклучено е експлицитно следењето на малолетничките бракови	МТСП редовен извештај Ревидирана листа за проверка

Исход		Активност	Врска со други стратешки документи	Надлежни институции	Временска рамка (од-до)	Мониторирање и известување			Буџет		Евалуација		
Бр.	Излезен резултати					Институција	Обврски за известување		Буџетска проценка	Извор	Индикатор		Извор
							Квартално	Годишно			Почетна т.	Таргет	
2.4.	Дискриминаторските содржини од учебниците се отстранети	А.2.4.1. Анализа на учебници за идентификување на дискриминаторските содржини кон Ромите, со вклучена родова перспектива	Стратегија за образование	МОН	2024	МТСП	X	X	Нема буџетски импликации	/			МОН редовен извештај
3. Подобрена ефективна заштита на Ромките од каков било облик на родово-базирано насилство и семејно насилство													
3.1. .	Зајакнат е пристапот до заштита од родово-базирано насилство и семејно насилство	А.3.1.1. Воспоставување на услуги/поддршка на ромски јазик во постоен или во нов центар (засолниште) за жртви на семејно насилство	НАП за спроведување на истанбулска конвенција	МТСП ЕЛС НВО	2023	МТСП	X	X		Донаторски средства	Нема засолниште со работен јазик/поддршка на ромски јазик	Постои засолниште со работен јазик/поддршка на ромски јазик	МТСП извештај
		А.3.1.2. Обезбедена поддршка на ромски јазик на СОС линија за пријавување	НАП за спроведување на истанбулска конвенција	МТСП НВО	2022	МТСП	X	X		Донаторски средства	Нема СОС линија за поддршка на ромски јазик	Отворена СОС линија за поддршка на ромски јазик	МТСП извештај
		А.3.1.3. Обезбедена поддршка за кирија и сметки за жртвите кои живеат во живеалиште под наем		МТСП	2023	МТСП	X	X		Донаторски средства	Нема посебна поддршка за Ромките – жртви на родово-базирано насилство и семејно насилство кои живеат во живеалиште под наем	Обезбедена поддршка за Ромките – жртви на родово-базирано насилство и семејно насилство кои живеат во живеалиште под наем	МТСП извештај
3.2.	Зајакнати се активностите за намалување и следење на малолетничките бракови	А.3.2.1. Кампања за подигнување на свест кај Ромското население за законската рамка и последиците од		МТСП НВО	2022-2023	МТСП	X	X		Донаторски средства	Нема податоци	Спроведената кампања за подигнување на свест кај Ромското население покрила 30% од	МТСП извештај Материјали од кампања

Исход		Активност	Врска со други стратешки документи	Надлежни институции	Временска рамка (од-до)	Мониторирање и известување			Буџет		Евалуација		
Бр.	Излезен резултати					Институција	Обврски за известување		Буџетска проценка	Извор	Индикатор		Извор
							Квартално	Годишно			Почетна т.	Таргет	
		малолетничките бракови										Ромското население	Извештај за спроведената кампања и нејзиниот опфат
		А.3.2.2. Годишен извештај за следење на состојбата со малолетничките бракови, со посебен фокус на Ромската заедница		МТСП НВО	2022-2024	МТСП	X	X		Донаторски средства	Нема редовно прибирање на податоци за малолетничките бракови и покрај обврските од Законот за основното образование за чување на овој податок во збирката на податоци која секое училиште треба да ја води	Воспоставено редовно прибирање на податоци за малолетничките бракови и нивно објавување во годишен извештај кој ќе ги вклучува и податоците за малолетничките бракови од збирките од секое училиште	МТСП извештај Објавен годишен извештај
4. Зајакнат пристап до правда за Ромките													
4.1.	Зголемен е пристапот до бесплатна правна помош за Ромките	А.4.1.1. Кампања за подигнување на свест кај Ромското население за можноста за користење на бесплатна правна помош, со фокус на Ромките		МП МТСП НВО	2022-2023	МТСП	X	X		Донаторски средства	Нема податоци	Спроведената кампања за подигнување на свест кај Ромското население покрила 30% од Ромското население	МТСП извештај Материјали од кампања Извештај за спроведената кампања и нејзиниот опфат
		А.4.1.2. Објавување на податоци за користење на бесплатна правна помош врз основа на етничка припадност и пол		МП	2022-2024	МТСП	X	X	Нема буџетски импликации	Донаторски средства	Не се објавуваат податоци за користење на бесплатна правна помош врз основа на етничка припадност и пол	Извештаите за користење на бесплатна правна помош содржат податоци за корисниците врз основа на етничка припадност и пол	МП извештај за користење на бесплатна правна помош

Исход: Бр.	Исход: Излезен резултати	Активност	Врска со други стратешки документи	Надлежни институции	Временска рамка (од-до)	Мониторирање и известување: Институција	Обврски за известување: Квартално	Обврски за известување: Годишно	Буџет: Буџетска проценка	Буџет: Извор	Евалуација: Индикатор: Почетна т.	Евалуација: Индикатор: Таргет	Евалуација: Извор
4.2.	Правните практичари се свесни за и ослободени од стереотипите и предрасудите кон Ромките	А.4.2.1. Тренинзи за родовата еднаквост и ефективниот пристап до правда за адвокати		АК CPE	2023-2024	МТСП	X	X		Донаторски средства	/	Спроведен тренинг за родовата еднаквост и ефективниот пристап до правда за адвокати	МТСП редовен извештај Извештај за спроведен тренинг Листи на учесници
		А.4.2.2. Тренинзи за родовата еднаквост и ефективниот пристап до правда за судии и јавни обвинители		АСЈО CPE	2023-2024	МТСП	X	X		Донаторски средства	/	Спроведен тренинг за родовата еднаквост и ефективниот пристап до правда за судии и јавни обвинители	МТСП редовен извештај Извештај за спроведен тренинг Листи на учесници
4.3.	Националните институции за човекови права редовно ја следат повеќекратната и интерсекциската дискриминација	А.4.3.1. Изработка на збирен редовен годишен извештај за повеќекратна дискриминација кон девојчињата и жените Ромки со препораки за надминување на пристапот до правда		НП КСЗД	2022-2024	МТСП	X	X	Нема буџетски импликации	Донаторски средства	Националните институции за човекови права не ја следат со посебен фокус повеќекратната дискриминација	Националните институции за човекови права објавуваат заеднички годишен извештај за повеќекратната дискриминација кон девојчињата и жените Ромки со препораки за надминување на пристапот до правда	Редовни извештаи на НП и КСЗД Објавен годишен извештај за повеќекратна дискриминација
5. Зајакнат пристап до здравствена заштита за Ромките													
5.1.	Зголемена пристапност и достапност на здравствените установи за Ромките	А.5.1.1. Министерството за здравство прибира податоци за функционирањето и одржувањето на мрежата на		МЗ МТСП	2023	МТСП	X	X	Нема буџетски импликации	Донаторски средства	Не се следи функционирањето и одржувањето на мрежата на здравствени установи за евентуално продуцирање на	Воспоставен протокол за прибирање на податоци за функционирањето и одржувањето на мрежата на	МТСП редовен извештај МЗ годишен извештај

Исход		Активност	Врска со други стратешки документи	Надлежни институции	Временска рамка (од-до)	Мониторирање и известување			Буџет		Евалуација		
Бр.	Излезен резултати					Институција	Обврски за известување		Буџетска проценка	Извор	Индикатор		Извор
							Квартално	Годишно			Почетна т.	Таргет	
		здравствени установи според етничка припадност, пол, попреченост и другите основи како според утврденото во Законот за спречување и заштита од дискриминација									дискриминаторски и сегрегаторски исходи	здравствени установи за евентуално продуцирање на дискриминаторски и сегрегаторски исходи	
		А.5.1.2. Министерството за здравство известува за резултатите од следењето на функционирањето и одржувањето на мрежата на здравствени установи на начин кој што обезбедува идентификување и отклонување на на потенцијално дискриминирачки или сегрегирачки исходи според етничка припадност, пол, попреченост и другите основи како според утврденото во Законот за спречување и заштита од дискриминација		МЗ МТСП	2024	МТСП	X	X	Нема буџетски импликации	Донаторски средства	Не се следи функционирањето и одржувањето на мрежата на здравствени установи за евентуално продуцирање на дискриминаторски и сегрегаторски исходи	Спроведен протокол за прибирање на податоци за функционирањето и одржувањето на мрежата на здравствени установи за евентуално продуцирање на дискриминаторски и сегрегаторски исходи Објавен извештај за следење на функционирањето и одржувањето на мрежата на здравствени установи со цел спречување на дискриминација и сегрегација	МТСП редовен извештај МЗ посебен извештај за следење на функционирањето и одржувањето на мрежата на здравствени установи со цел спречување на дискриминација и сегрегација
		А.5.1.3. Изработен тематски		КСЗД	2023	КСЗД	X	X		Донаторски средства	Нема специфично и сеопфатно	Изработен тематски извештај од	КСЗД редовен извештај

Исход		Активност	Врска со други стратешки документи	Надлежни институции	Временска рамка (од-до)	Мониторирање и известување			Буџет		Евалуација		
Бр.	Излезен резултати					Институција	Обврски за известување: Квартално	Обврски за известување: Годишно	Буџетска проценка	Извор	Индикатор: Почетна т.	Индикатор: Таргет	Извор
		извештај за сузбивање на интерсекциска дискриминација во областа здравство со фокус на дискриминаторските практики кон Ромките									знаење за дискриминаторските практики во областа здравство	КСЗД за сузбивање на интерсекциска дискриминација во областа здравство	Изработен тематски извештај
		А.5.1.4. Издадена општа препорака за сузбивање на интерсекциска дискриминација во областа здравство со фокус на дискриминаторските практики кон Ромките		КСЗД	2024	КСЗД	X	X	Нема буџетски импликации	Донаторски средства	Нема јасна насока за посебностите на дискриминаторските практики во областа здравство	Изработена општа препорака од КСЗД за сузбивање на интерсекциска дискриминација во здравството	КСЗД редовен извештај Изработена општа препорака
5.2.	Зголемено користење на бесплатните здравствени услуги од Ромките	А.5.2.1. Спроведена информативна кампања за бесплатни здравствени услуги кај Ромското население, со вклучен фокус на женското здравје		МЗ	2022	МТСП	X	X		Донаторски средства	/	Дистрибуирани информативни материјали до барем 30% од вкупното Ромското население	МТСП редовен извештај МЗ годишен извештај Информативни материјали
		А.5.2.2. Спроведување на обуки со матични лекари за поттикнување на користењето на здравствени услуги од Ромките		МЗ	2023-2024	МТСП	X	X		Донаторски средства	/	Спроведени три циклуси на обуки за матични лекари за поттикнување на користењето на здравствени услуги од Ромките Обучени 15 претставници	МТСП редовен извештај МЗ годишен извештај Извештај за спроведен тренинг Листи на учесници

Исход		Активност	Врска со други стратешки документи	Надлежни институции	Временска рамка (од-до)	Мониторирање и известување			Буџет		Евалуација		
Бр.	Излезен резултати					Институција	Обврски за известување: Квартално	Обврски за известување: Годишно	Буџетска проценка	Извор	Индикатор: Почетна т.	Индикатор: Таргет	Извор
												од подмладоците во политичките партии	
		А.5.2.3. Годишните програми за партиципација при користењето на здравствена заштита на одделни заболувања на граѓаните и здравствена заштита на родилките и доенчињата обезбедуваат средства за партиципација при користењето на здравствена заштита во врска со прекинувањето на бременоста за жени во социјален ризик како услуга која се дава на лица кои се здравствено осигурани, без оглед на возраста, доколку не се опфатени со друга програма	Годишни програми за партиципација при користењето на здравствена заштита на одделни заболувања на граѓаните и здравствена заштита на родилките и доенчињата	МЗ	2022-2024	МТСП	X	X	Нема буџетски импликации	Донаторски средства	Поради финансиски причини, прекинувањето на бременоста е сè уште недостапно за Ромките кои се со социјален ризик	Овозможено е бесплатно прекинување на бременоста за жени кои се во социјален ризик	МТСП редовен извештај Извештаи на здравствените установи до МЗ МЗ годишен извештај Донесени годишни програми за 2022, 2023 и 2024 година со вклучена бесплатна услуга за прекинување на бременоста за жени кои се во социјален ризик
6. Зголемено учество во јавниот и политичкиот живот и култивирање на лидерство кај Ромките													
6.1.	Зголемено е учеството на Ромките во работата на јавната	А.6.1.1. Спроведување на обука за несвесна родова пристрасност со		МТСП	2024	МТСП	X	X		Донаторски средства	/	Спроведен тренинг за несвесна родова пристрасност со	МТСП редовен извештај

Исход		Активност	Врска со други стратешки документи	Надлежни институции	Временска рамка (од-до)	Мониторирање и известување			Буџет		Евалуација		
Бр.	Излезен резултати					Институција	Обврски за известување		Буџетска проценка	Извор	Индикатор		Извор
							Квартално	Годишно			Почетна т.	Таргет	
	администрација, вклучително и на раководни позиции	одделенијата за човечки ресурси										одделенијата за човечки ресурси	Извештај за спроведен тренинг Листи на учесници
6.2.	Политичките партии се свесни за и ослободени од стереотипите и предрасудите кон Ромките	А.6.2.1. Спроведување на обука за вклученост на Ромките во политичките партии со претставници од раководни органи во политичките партии, вклучително и за несвесна родова пристрасност		МТСП	2023	МТСП	X	X		Донаторски средства	/	Спроведен тренинг за вклученост на Ромките во политичките партии со претставници од раководни органи во политичките партии Обучени 15 претставници од раководни органи во политичките партии	МТСП редовен извештај Извештај за спроведен тренинг Листи на учесници
		А.6.2.2. Спроведување на обука за вклученост на Ромките во политичките партии со претставници од подмладоците во политичките партии, вклучително и за несвесна родова пристрасност		МТСП	2023	МТСП	X	X		Донаторски средства	/	Спроведен тренинг за вклученост на Ромките во политичките партии со подмладоците во политичките партии Обучени 15 претставници од подмладоците во политичките партии	МТСП редовен извештај Извештај за спроведен тренинг Листи на учесници
6.3.	Лидерството кај жените Ромки е активно поттикнато	А.6.3.1. Спроведување на обуки за лидерство за Ромки		МТСП	2022	МТСП	X	X		Донаторски средства	/	Спроведени 6 тренинзи за лидерство за Ромки, по еден	МТСП редовен извештај

Исход		Активност	Врска со други стратешки документи	Надлежни институции	Временска рамка (од-до)	Мониторирање и известување			Буџет		Евалуација		
						Институција	Обврски за известување		Буџетска проценка	Извор	Индикатор		Извор
Бр.	Излезен резултати						Квартално	Годишно			Почетна т.	Таргет	
												во секој плански регион Обучени 120 Ромки	Извештај за спроведен тренинг Листи на учесници
		А.6.3.2. Организирање на мрежа на Ромки - лидерки		МТСП	2023	МТСП	X	X		Донаторски средства	Нема мрежа на Ромки - лидерки	Формирана мрежа на Ромки-лидерки	МТСП редовен извештај Извештај од основачка средба за мрежата на Ромки-лидерки Листа на членки на мрежата
		А.6.3.3. Награда за лидерство (може да се стави и име на наградата)		МТСП	2023	МТСП	X	X		Донаторски средства	Нема награда за Ромки-лидерки	Воспоставена награда за Ромки - лидерки	МТСП редовен извештај Одржана цермонија за доделување на наградата

Следење на спроведувањето на Националниот акциски план за заштита, промоција и исполнување на човековите права на жените и девојчињата Ромки 2022-2024

Временската рамка за спроведување:
01.01.2022 година до 31.12.2024 година.

Следење и известување:

Министерството за труд и социјална политика до 31.12.2021 година ќе формира **Тело за координација, мониторинг и евалуација на Националниот акциски план за заштита, промоција и исполнување на човековите права на жените и девојчињата Ромки 2022-2024** (Тело, Телото). Во него ќе членуваат три претставници/чки од МТСП (или две од МТСП и еден од Секретаријатот за родова еднаквост, доколку/штом истиот се формира), по еден претставник/чка од МП, МОН и АВ, два претставници/чки од НИЧП (по еден претставник/чка од НП и КСЗД) и три претставници/чки од НВО. Телото ќе се среќава на редовни квартални средби за време на целиот период на спроведување на НАП-от.

За спроведувањето на активностите од НАП-от, МТСП, во соработка со НВО, ќе ја поддржи изработката на **оперативни планови за спроведување на НАП-от на локално ниво**. Овие планови треба да бидат изработени во првите шест месеци од рокот за започнување на спроведувањето на стратегијата.

Министерството за труд и социјална политика изготвува редовни **квартални и годишни извештаи** за спроведувањето на НАП-от. Истите се доставуваат за разгледување од страна на Телото најмалку една недела пред редовните **квартални средби** на истиот. Другите институции и организации кои работат на спроведување на активности од овој НАП исто така поднесуваат квартални извештаи до МТСП.

Врз основа на извештаите од МТСП, Телото донесува **заклучок и препораки за унапредување на следењето и спроведувањето на НАП-от**.

На покана од МТСП, на состаноците на телото може да бидат поканети да присуствуваат и донатори, НВО или други меѓународни и домашни институции и организации кои ги поддржуваат или се заинтересирани да ги поддржат активностите од НАП-от или експерти/ки кои може да го поддржат процесот на следење и спроведување на НАП-от.

Партнерска иницијатива за прибирање, процесирање и објавување на податоци за економскиот, социјалниот, културниот и општествениот живот на Ромките:

Во договор со Регионалниот совет за соработка и ДЗС, МТСП ќе работи на воспоставување на воспоставување на методологија **прибирање, процесирање и објавување на податоци** за економскиот, социјалниот, културниот и општествениот живот на Ромките дезагрегирани по пол и другите основи за

дискриминација утврдени во законот за спречување и заштита од дискриминација (Службен весник на РСМ, бр.258/2020). Во рамките на оваа соработка ќе биде поддржан ДЗС за да: го вклучува полот како варијабла при сите прибирања на податоци, статистички операции и други аналитички операции утврдени во методолошките основи за статистичките истражувања и во инструментите за реализација на истражувањето, да развива и вклучува нови родови индикатори преку кои ќе се дојде до поцелосно разбирање на разликите во вредностите, улогите, состојбите, ситуациите, условите, аспирациите и потребите на жените Ромки и мажите Роми, како и нивните однесувања и интеракции, да дизајнира и воведува индикатори и операции кои ќе овозможат да се следи повеќекратна и интерсекциска дискриминација, да дава периодичен преглед и ревизија на постојните статистички дефиниции и протоколи со цел да се осигура дека истите продолжуваат да бидат корисни како и за да се избегне родово стереотипизирање или стереотипизирање на Ромките, и редовно да ги обработува, публикува и дисеминира податоците кои ги собрал за жените Ромки, со запазување на заштитата на личните податоци согласно Законот за заштита на личните податоци.

Евалуациски извештај и изработка на нов НАП:

На шест месеци пред истекот на временската рамка за спроведување на НАП-от, Телото ќе утврди временска рамка за евалуација на спроведувањето на НАП-от. На три месеци пред истекот на временската рамка за спроведување на НАП-от ќе биде изработена нацрт-евалуација за спроведувањето на истиот. Извештајот за конечната евалуација ќе биде затворен и објавен најдоцна до 31 јануари 2025 година.

Нацрт-евалуацијата ќе биде искористена од Телото како основа за започнување на процес за изработка на нов НАП. Заедно со разгледувањето на нацрт евалуацијата, Телото ќе утврди временска рамка за изработка на новиот НАП, во која задолжително ќе вклучи консултации со засегнати страни на национално и на локално ниво. Новиот НАП ќе биде усвоен најдоцна до 31.12.2024 година.